

» ΘΟΔΩΡΗΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Κραυγάζει την οδυνηρή αλήθεια

Στο νέο του βιβλίο για τη μαρτυρική Κύπρο με τίτλο «Γη της πικραμένης Παναγιάς»

Πρόσφατα κυκλοφόρησε το νέο συγκλονιστικό βιβλίο για την Κύπρο του 1974, του πολυγραφότατου και αγαπημένου συγγραφέα, Θοδωρή Παπαθεοδώρου, με τον τίτλο «Γη της πικραμένης Παναγιάς», από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Ο συγγραφέας διάβασε πολύ, ρώτησε και άκουσε πολλούς, «περπάτησε» τα μέρη που περιγράφει. Παραθέτει τεκμηριωμένα γεγονότα, κατακε-

ραυνώνει σπουδαία πρόσωπα, εξυμνεί τους πραγματικούς ήρωες. Κραυγάζει την οδυνηρή αλήθεια. Σπουδαίο βιβλίο ξανά από τον κ. Παπαθεοδώρου, ένα εξαιρετικό έργο, που πρέπει να διαβαστεί, επειδή είναι γραμμένο με μεγάλη αγάπη προς τη γλώσσα, την ιστορία, την αλήθεια, την πατρίδα. Σήμερα, στον κυριακάτικο Ταχυδρόμο, η άκρως ενδιαφέρουσα συζήτηση με τον συγγραφέα.

Συνέντευξη στην **ΕΛΕΝΑ ΝΤΑΒΛΑΜΑΝΟΥ** εκπαιδευτικό - συγγραφέα

Κρατώ στα χέρια μου το νέο σας μυθιστόρημα «Γη της πικραμένης Παναγιάς», από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Μιλήστε μας για το περιεχόμενο.

Ο τόπος; Η Μεγαλόνησος, η θαλασσοφιλή και, συνάμα, μαρτυρική Κύπρος. Ο χρόνος; Το δεύτερο μισό του περασμένου αιώνα, κυρίως, οι τραγικές ημέρες και εβδομάδες της τουρκικής εισβολής με τους εκατοντάδες βιασμούς γυναικών στα κατεχόμενα, με τους χιλιάδες νεκρούς και αγνοουμένους, με τους διακόσιες χιλιάδες πρόσφυγες και ξεριζωμένους αδερφούς μας Κυπρίους. Τηρουμένων των αναλογιών και των μεγεθών, πληγή εφάμιλλη της Μικρασιατικής καταστροφής, αλλά και με ορατές τις παθογένειες του Ελληνισμού, τον διχασμό και τον εμφύλιο σπαραγμό.

Μυθοπλασία και πραγματικά συμβάντα, το μεγάλο στοίχημα κάθε ιστορικού μυθιστορήματος. Πόσο δύσκολο στάθηκε να οργανώσετε το πραγματικά τεράστιο υλικό σας και να του δώσετε την κινηματογραφική υφή και τη ζωντάνια που το διαπερνά;

Η μυθοπλασία σε ένα ιστορικό μυθιστόρημα, και όχι σε ένα μυθιστόρημα εποχής, αόριστο και ασ-

φές, κινείται πάντα εντός των ορίων της Ιστορίας, αλλιώς γίνεται επιστημονική φαντασία.

Προσωπικά, έτσι αντιλαμβάνομαι την ουσία του ιστορικού μυθιστορήματος και πάντα επιδιώκω ο κάθε αναγνώστης και η κάθε αναγνώστρια, παρεκτός από την αισθητική απόλαυση να αποκομίσει και την ιστορική γνώση, όχι όμως με ξερά γεγονότα σχολικού εγχειριδίου.

Είναι ένα δύσκολο στοίχημα, διότι όπως σωστά είπατε, το υλικό είναι τεράστιο και ελλοχεύει ένας μεγάλος κίνδυνος, η εγωπάθεια. Να κάνει δηλαδή επίδειξη γνώσεων και να κουράσει τον αναγνώστη, να γίνει το βιβλίο περισσότερο «ιστορικό» και λιγότερο «μυθιστόρημα». Σε μια τέτοια περίπτωση, η ψυχή του βιβλίου έχει χαθεί. Μαζί με το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

Μαρίτσα και Ελένη, οι δύο πρωταγωνίστριες της ιστορίας. Τι ενώνει αυτές τις γυναίκες; Σκιαγραφήστε μας λίγο το προφίλ τους.

Η κοινή, στο τέλος, μοίρα. Οι χαμένοι τους άνθρωποι. Δύο σύζυγοι, ένας αδερφός, ένα μικρό αγόρι. Κάποιοι αγνοούμενοι, κάποιοι εξαφανισμένοι. Όλες και όλοι τους μορφές και σύμβολα του μαρτυ-

ρικού Κυπριακού Ελληνισμού. Οι αναγνώστες συμπάσχουν, συναισθάνονται και βιώνουν τα γεγονότα από τον Απρίλιο του 1955 που ο απλός λαός της Κύπρου, ενωμένος και ομόψυχος, σήκωσε το ανάστημά του ολομόναχος απέναντι σε μια αυτοκρατορία για να επιτύχει την Ένωση με την Ελλάδα, το διακαές όνειρό του. Που έγινε εφιάλτης το 1974.

Ανάμεσα στις πολλές αρετές του βιβλίου, θα ήθελα να επισημάνω το εκτενές παράρτημα με σημειώσεις και ιστορικά πρόσωπα. Είναι σημαντικό για εσάς να δίνετε στους αναγνώστες σας κλειδιά για την κατανόηση του βιβλίου, ενδεχομένως και τροφή για περαιότερη έρευνα;

Για ένα ιστορικό μυθιστόρημα, αγαπητή κ. Νταβλαμάνου, είναι δεδομένο πως αντλείς γνώσεις, πληροφορίες και πατήματα από τη βιβλιογραφική έρευνα. Σε καμία περίπτωση δεν χρησιμοποιείς αποκλειστικά την ευκολία του Google, απολύτως αφερέγγυα πηγή πληροφοριών, φαντάζομαι το συμερίζεστε διότι είστε κι εσείς εξαιρετη ομότεχνη. Πάντως, επειδή πρόκειται για μυθιστόρημα και όχι δοκίμιο, οι μαρτυρίες των ανθρώπων, γραπτές ή προφορικές, αποτελούν την κυρίαρχη πηγή εφοδίων για

τους ήρωες και την πλοκή.

Πόσα γνωρίζουμε τελικά για την Κύπρο και τη διαδρομή της, πέρα από τα καθιερωμένα; Και πόσο χρειαζόμαστε μυθιστορήματα σαν τη «Γη της πικραμένης Παναγιάς» ώστε να την κατανοήσουμε;

Δυστυχώς, και το λέω μετά πόνο ψυχής, ελάχιστοι πλέον συναισθάνονται το δράμα της Μεγαλονήσου κι ακόμη λιγότεροι γνωρίζουν όσα συνέβησαν εκεί το οδυνηρό καλοκαίρι του 1974. Ως εάν η Κύπρος να αποτελεί ξένη χώρα κι όχι ένα ολοζώντανο κύτταρο του Ελληνισμού με αγάπη για τη μητέρα πατρίδα και διακαή τον πόθο της Ένωσης ακόμη και σήμερα.

Επίσης, με λύπη μου διαπιστώνω, πως και στην Κύπρο, οι νεότερες γενιές, τουλάχιστον αυτές που δεν έχουν προσφυγικές καταβολές και επώδυνες μνήμες, έχουν επαναπαυθεί και κυριαρχούνται από την ίδια ελλιπή γνώση.

Αυτές οι αλγεινές διαπιστώσεις δημιούργησαν μέσα μου την ανάγκη να καταπιστώ με την νεότερη Ιστορία της Κύπρου και οδήγησαν στη συγγραφή του μυθιστορήματος «Γη της πικραμένης Παναγιάς».